

**Короленко В. Л.**

**м. Миколаїв**

## **МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ОСОБИСТОСТІ**

В період суттєвих змін соціуму відбувається зміна моральних уявлень, руйнування цінностей, втрата орієнтирів, що посилює соціальну нестабільність. Набуває важливості проблема експансії в дитяче, підліткове і молодіжне середовище західної ідеології. У дитячу свідомість проникнуло багато цінностей західної культури, а в повсякденне життя ввійшли атрибути так званого «західного способу життя». Наслідком такої ідеології є антисоціальна свідомість і поведінка молоді.

Втрата соціальних орієнтирів змушує молодь робити переоцінку соціокультурних норм, випробувати одвічні життєві цінності у пошуках власного морального кодексу честі. Цей пошук не завжди відбувається соціально прийнятним шляхом та й сам ціннісний репертуар часто є спотвореними. Свідомість молоді спрямована на шлях індивідуального виживання, що орієнтує її на сьогоднішні результати і швидкі зиски; привалювання матеріальних цінностей над духовними. Сучасна молодь тяжіє до псевдоідеалів та викривлених ціннісних орієнтацій;

проявляє споживацькі тенденції й спрямована на отримання задоволення, наявна тенденція до посилення егоїстичних мотивів та морального релятивізму.

З'ясовано, що учні не завжди чітко можуть висловити власну морально позицію, відчувають труднощі з визначенням категорій «мораль», «моральність», «моральні цінності». Всі ці дані є віддзеркалюванням численних проблем нездорового розвитку соціуму. Саме у ціннісних уявленнях молоді найбільш виразно відображено тенденції розвитку суспільної свідомості. Враховуючи соціальну ситуацію, розуміємо, що молодь у нас не може бути іншою, оскільки вона виросла та шукає своє місце в соціумі в умовах нестабільності та правового нігілізму. Вседозволеність, породжена безкарністю української еліти, копіюється представниками інших соціальних прошарків і з часом вдарить по ній самій.

В Україні нівельована більшість цінностей, на яких зазвичай тримається здорове перспективне суспільство. Проблема нашої держави в тому, що нові цінності не створюються, а позичаються. Для виходу з духовної кризи та інтеграції у світову співдружність Україні потрібна чітка ідеологічна парадигма, тому формування моральних цінностей особистості є одним з провідних завдань.

Моральні цінності включають в себе

моральну обізнаність, можливість самовизначення у площині духовних цінностей і здатність морально діяти у широкому спектрі життєвих ситуацій. Охоплює уявлення про різні системи соціальних норм і цінностей, розуміння моральних цінностей, вміння обґрунтовувати ціннісне ставлення до них, відстоювати власну моральну позицію.

Формування моральних цінностей відбувається в рамках соціальної поведінки та реальної діяльності. Ознаками сформованості моральних цінностей є: сформованість гуманістичного бачення світу; саморозвиток і самореалізація духовного світу людини для досягнення гармонічних стосунків зі світом; ступень усвідомленості й узагальненості суджень особистості; реальні вчинки; послідовність поведінки; про соціальна поведінка; здатність протистояти спокусам; не піддаватися ситуативним впливам.